

Ο Αντίχριστος (Φρίντριχ Νίτσε)

Τί είναι κακό; Ό,τι γεννιέται από την αδυναμία.

Τί είναι ευτυχία; Το αίσθημα ότι η δύναμη μεγαλώνει - ότι μια αντίσταση εξουδετερώνεται.

Όχι ικανοποίηση μ' ό,τι έχουμε, αλλά περισσότερη δύναμη· όχι ειρήνη εν γένει, αλλά πόλεμο· όχι αρετή, αλλά επιδεξιότητα (αρετή σύμφωνα με το στιλ της Αναγέννησης -virtu-, αρετή ελεύθερη από κάθε υποκρισία σε θέματα ηθικής).

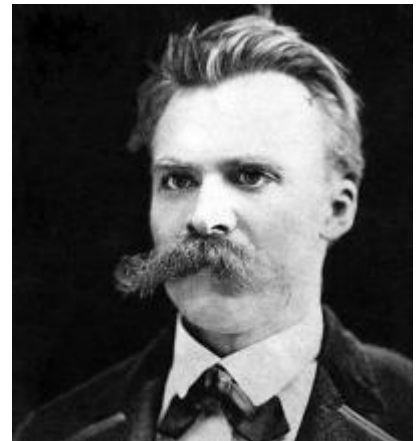
Οι αδύναμοι και οι αποτυχημένοι πρέπει να λείψουν:

Είναι η πρώτη αρχή της δικής μας αγάπης για τον άνθρωπο. Και θα τους βοηθήσουμε σ' αυτό.

Τί είναι πιο θλιβερό από οποιοδήποτε ελάττωμα; Η ενεργός συμπόνοια όλων των αποτυχημένων και των αδύναμων: Ο Χριστιανισμός.

Το πρόβλημα που θέτω εδώ δεν είναι τί θα διαδεχθεί την ανθρωπότητα στην ακολουθία των όντων (ο άνθρωπος είναι ένας σκοπός), αλλά ποιόν τύπο ανθρώπου πρέπει να αναθρέψουμε, πρέπει να θελήσουμε, επειδή θα 'χει μεγαλύτερη αξία, θα 'ναι πιο άξιος να ζει, θα 'χει πιο σίγουρο μέλλον. Ακόμη και στο παρελθόν αυτός ο τύπος εμφανίστηκε συχνά, αλλά ως τυχαίο συμβάν, ως εξαίρεση, ποτέ ως ηθελημένος τύπος. Στην πραγματικότητα ήταν ο πιο επίφοβος τύπος -σχεδόν το επίφοβο- και, εξαιτίας του φόβου, αναζητήθηκε, ανατράφηκε και πραγματοποιήθηκε ο αντίθετος τύπος: το κατοικίδιο ζώο, το ζώο του κοπαδιού, το άρρωστο ανθρώπινο ζώο: Ο χριστιανός...

Δεν πρέπει να εξωραΐζουμε και να καλλωπίζουμε τον Χριστιανισμό. Εξαπέλυσε πόλεμο μέχρι θανάτου εναντίον του ανώτερου τύπου ανθρώπου· καταδίκασε όλα τα θεμελιώδη ένστικτα του τύπου αυτού· και, διυλίζοντας αυτά τα ένστικτα, έβγαλε τα κακό, το χειρότερο κακό: Τον δυνατό άνθρωπο, ως τυπικό παράδειγμα προς απόρριψη, τον «διαφθαρμένο άνθρωπο». Ο Χριστιανισμός πήρε το μέρος όλων των αδύναμων, των παρακατιανών, των αποτυχημένων· έκανε ιδανικό τον λόγο των πνευματικά ισχυρότερων, διδάσκοντας ότι οι ανώτερες αξίες του πνεύματος είναι κάτι αμαρτωλό, κάτι παραπλανητικό -πειρασμοί. Το πιο θλιβερό παράδειγμα: Η διαφθορά του Πασκάλ, που πίστευε ότι ο λόγος του είχε διαφθαρεί από το προπατορικό αμάρτημα, ενώ είχε διαφθαρεί μόνο από τον Χριστιανισμό του!...

Ο Χριστιανισμός ονομάζεται θρησκεία της ευσπλαχνίας. Η ευσπλαχνία έρχεται σε αντίθεση προς τα τονωτικά συναισθήματα που αυξάνουν τη ζωτικότητα μας· προκαλεί κατάπτωση. Χάνουμε δύναμη όταν νιώθουμε ευσπλαχνία. Με την ευσπλαχνία αυξάνεται και πολλαπλασιάζεται η απώλεια δύναμης που δημιουργείται στη ζωή απ' τον πόνο. Η ευσπλαχνία κάνει μεταδοτικό τον πόνο. Κάτω απ' ορισμένες περιστάσεις μπορεί να προκαλέσει μια ολοκληρωτική απώλεια της ενεργητικότητας και της ζωτικότητας, απώλεια παράλογη, αν τη συγκρίνει κανείς με το μέγεθος της αιτίας (η περίπτωση του θανάτου του Ναζωραίου). Αυτή είναι η πρώτη σκέψη, αλλά υπάρχει ακόμη και μια άλλη: Ας υποθέσουμε ότι μετράμε την ευσπλαχνία σύμφωνα με την αξία των αντιδράσεων που προκαλεί συνήθως· τότε εμφανίζεται ακόμη πιο καθαρά ο επικίνδυνος για τη ζωή χαρακτήρας της. Η ευσπλαχνία ανατρέπει το νόμο της εξέλιξης, που είναι ο νόμος της επιλογής. Διατηρεί ό,τι είναι ώριμο για καταστροφή, υπερασπίζεται τους απόκληρους και τους καταδικασμένους της ζωής· και, με το πλήθος των αποτυχημένων προσώπων και πραγμάτων που κρατά ζωντανά, δίνει στην ίδια τη ζωή μια κατηφή και αμφίβολη όψη. Ορισμένοι τόλμησαν να αποκαλέσουν την ευσπλαχνία, αρετή (από κάθε ευγενή ηθική θεωρείται αδυναμία)· σαν να μην ήταν αρκετό αυτό, την έκαναν την κατ' εξοχήν αρετή, βάση και πηγή όλων των αρετών. Δεν πρέπει όμως ποτέ να ξεχνάμε ότι αυτό έγινε από την σκοπιά μιας φιλοσοφίας, που ήταν μηδενιστική, που είχε ζωγραφισμένη στο θυρεό της την άρνηση της ζωής...

Όπως ξέρουμε, ο Αριστοτέλης έβλεπε στην ευσπλαχνία μια αρρωστημένη κι επικίνδυνη κατάσταση, την οποία καλά θα κάναμε να αντιμετωπίζουμε κάθε τόσο μ' ένα καθαρτικό: Η τραγωδία ήταν γι' αυτόν ένα τέτοιο καθαρτικό. Για να προστατέψουμε το ένστικτο της ζωής, θα πρέπει πράγματι να βρούμε ένα μέσο που θα τρυπήσει και θα κάνει κομμάτια αυτήν την αρρωστημένη και επικίνδυνη συσσώρευση ευσπλαχνίας... Μέσα στην ανθυγιεινή σύγχρονη κατάσταση, τίποτε δεν είναι πιο ανθυγιεινό απ' την ευσπλαχνία. Να γίνουμε γιατροί σ' αυτή την περίπτωση, να γίνουμε ανελέητοι, να βάλουμε το νυστέρι -αυτό είναι το καθήκον μας ...

Είναι απαραίτητο να πούμε ποιόν θεωρούμε αντίπαλο μας: Τους θεολόγους και όλους όσους έχουν αίμα θεολόγου στις φλέβες τους -όλη τη φιλοσοφία μας... Όσο ο ιερέας θεωρείται ένα ανώτερο είδος ανθρώπου -αυτός ο επαγγελματίας αρνητής, συκοφάντης και δηλητηριαστής της ζωής- δεν υπάρχει απάντηση στο ερώτημα: Τί είναι αλήθεια; Η αλήθεια στηρίζεται ήδη στο κεφάλι της, δηλαδή,

αντιστρέφεται, όταν ο συνειδητός υπερασπιστής του μηδενός και της άρνησης γίνεται δεκτός ως αντιπρόσωπος της «αλήθειας»... Όταν έχει κανείς «ιερά» καθήκοντα, όπως παραδείγματος χάριν να κάνει καλύτερους τους ανθρώπους, να τους σώσει ή να τους λυτρώσει· με μια τέτοια αποστολή ένας άνθρωπος τοποθετείται έξω απ' όλες τις αξιολογήσεις που απλώς συμφωνούν με τη λογική: Αυτός ο ίδιος καθαγιάζεται απ' αυτήν την αποστολή, αυτός ο ίδιος είναι ένας τύπος ανώτερης βαθμίδας!.... Τί είναι η επιστήμη για τον ιερέα; Αυτός βρίσκεται πάνω απ' αυτήν! Κι ο ιερέας είναι εκείνος που βασιλεύει μέχρι σήμερα! Καθορίζει την έννοια του «αληθινού» και του «ψεύτικου»!...

Σ' αυτό το ένστικτο των θεολόγων κηρύσσω πόλεμο: Βρήκα τα ίχνη του παντού. Όποιος έχει αίμα θεολόγου στις φλέβες του κοιτά τα πράγματα από μια εσφαλμένη και ανέντιμη προοπτική. Το πάθος που ξεπηδά από δω μέσα ονομάζεται «πίστη»: Να κλείσουμε μια για πάντα τα μάτια μας μπροστά στον εαυτό μας, για να μη υποφέρουμε από τη θέα της αθεράπευτης ψευτιάς. Αυτή η σφαλερή θέαση των πραγμάτων έχει μετατραπεί σε ηθική, σε αρετή, σε αγιότητα· η καλή συνείδηση ενώνεται με την εσφαλμένη οπτική και σε καμμιά άλλη οπτική δεν παραχωρείται κάποια αξία, από τη στιγμή που η πρώτη έχει γίνει ιερή και απαραβίαστη με τα ονόματα «Θεός», «λύτρωση», «αιωνιότητα». Ανακάλυψα το ένστικτο των θεολόγων παντού: είναι η πιο διαδεδομένη, πραγματικά υποχθόνια, μορφή ψευτιάς που υπάρχει στη γη. Ο,τιδήποτε θεωρεί αληθινό ένας θεολόγος είναι αναγκαστικά ψεύτικο· αυτό είναι σχεδόν ένα κριτήριο της αλήθειας. Το πιο θεμελιώδες ένστικτο του, το ένστικτο της διαφύλαξης του εαυτού του, του απαγορεύει να τιμήσει κάποτε την πραγματικότητα ή να της δώσει το λόγο. Παντού όπου φτάνει η επίδραση του θεολόγου, οι αξιολογικές κρίσεις στηρίζονται στα κεφάλια τους, και οι έννοιες του «αληθινού» και του «ψεύτικου» αλλάζουν αναγκαστικά ρόλους: Ό,τι είναι επιζήμιο για τη ζωή ονομάζεται «αληθινό»· ό,τι την ανεβάζει, την εξυψώνει, την επιβεβαιώνει, τη δικαιολογεί και την κάνει να θριαμβεύει, ονομάζεται «ψεύτικο»... Όταν οι θεολόγοι απλώνουν τα χέρια προς τη δύναμη μέσω της «συνείδησης» των ηγεμόνων (ή των λαών), δεν πρέπει ποτέ να αμφιβάλουμε γι' αυτό που συμβαίνει πραγματικά κατά βάθος: Η θέληση του τέλους, η μηδενιστική θέληση θέλει δύναμη...

Μια αρετή πρέπει να είναι δική μας επινόηση, πρωταρχική μας άμυνα και ανάγκη· με οποιαδήποτε άλλη έννοια, δεν είναι παρά ένας κίνδυνος. Ό,τι δεν είναι απαραίτητος όρος για τη ζωή μας, τη βλάπτει· μια αρετή που εμπνέεται αποκλειστικά από ένα αίσθημα σεβασμού για την έννοια της «αρετής», είναι

επιβλαβής...

Στον Χριστιανισμό ούτε η ηθική ούτε η θρησκεία έχουν κάποια σημεία επαφής με την πραγματικότητα. Τίποτε άλλο εκτός από φανταστικά αίτια («Θεός», «ψυχή», «εγώ», «πνεύμα», «ελεύθερη βούληση» -ή και «ανελεύθερη βούληση»), τίποτε άλλο εκτός από φανταστικά αποτελέσματα («αμαρτία», «λύτρωση», «χάρη», «τιμωρία», «άφεση των αμαρτιών»). Σχέσεις μεταξύ φανταστικών όντων («Θεός», «πνεύματα», «ψυχές»)· μια φανταστική φυσική επιστήμη (ανθρωποκεντρική· απόλυτη έλλειψη της έννοιας των φυσικών αιτιών)· μια φανταστική ψυχολογία (τίποτε άλλο εκτός από αυτο-παραεξηγήσεις, ερμηνείες ευχάριστων ή δυσάρεστων γενικών αισθημάτων, με τη βοήθεια της συνθηματικής γλώσσας της θρησκευτικό-ηθικής ιδιοσυγκρασίας: «Μεταμέλεια», «τύψεις συνειδήσεως», «πειρασμός από τον Διάβολο», «παρουσία του Θεού»)· μια φανταστική τελεολογία («βασιλεία του Θεού», «έσχατη κρίση», «αιώνια ζωή»). Τούτος ο καθαρά φανταστικός κόσμος είναι πολύ κατώτερος από τον κόσμο των ονείρων στο μέτρο που ο τελευταίος αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα, ενώ ο πρώτος την παραποιεί, την υποτιμά και την αρνείται. Από τη στιγμή που επινοήθηκε η έννοια «φύση» ως αντίθετο του «Θεού», το «φυσικό» έγινε συνώνυμο του «αξιοκατάκριτου» -ολόκληρος ο φανταστικός αυτός κόσμος ριζώνει στο μίσος για το φυσικό (για την πραγματικότητα!)· είναι η έκφραση της βαθιάς δυσαρέσκειας που προκαλείται από την πραγματικότητα.... Αλλά αυτό εξηγεί τα πάντα. Ποιος έχει λόγους να ξεφύγει από την πραγματικότητα μ' ένα ψέμα; Εκείνος που υποφέρει απ' αυτήν. Αλλά το να υποφέρεις από την πραγματικότητα σημαίνει ότι είσαι μια αποτυχημένη πραγματικότητα... Η υπεροχή των αισθημάτων δυσαρέσκειας έναντι των αισθημάτων ευχαρίστησης είναι η αιτία αυτής της πλασματικής ηθικής και θρησκείας. Αλλά τούτη η υπεροχή δίνει τη συνταγή της παρακμής...

Ο καλός Θεός και ο Διάβολος: Δύο εξαμβλώματα της παρακμής. Πώς είναι δυνατόν να ενδίδει κανείς σήμερα στην απλοϊκότητα των χριστιανών θεολόγων μέχρι σημείου να επιμένει μαζί τους ότι η εξέλιξη της έννοιας του Θεού από τον «Θεό του Ισραήλ», τον Θεό ενός λαού, στον χριστιανικό Θεό, την πεμπουσία όλων των καλών, αντιπροσωπεύει πρόοδο;... Κι αυτός ο ίδιος τόσο αναιμικός, τόσο αδύναμος, τόσο παρακμιακός.... Ακόμη και οι αναιμικότεροι των αναιμικών έγιναν αφέντες του: Οι κύριοι μεταφυσικοί μας... Άπλωσαν τα δίκτυα τους γύρω του, κι αυτός, υπνωτισμένος απ' τις κινήσεις τους, κατάντησε αράχνη... Η χριστιανική αντίληψη του Θεού -ο Θεός ως Θεός των αρρώστων, ο Θεός ως αράχνη, ο Θεός ως πνεύμα- είναι μια από τις πιο διεφθαρμένες αντιλήψεις του

Θεού που εμφανίστηκαν ποτέ στη γη. Ίσως να αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο δείκτη της καθολικής εξέλιξης των θεϊκών τύπων. Ο Θεός εκφυλίστηκε σε αντίθεση της ζωής, αντί να είναι η εξύμνηση της και το αιώνιο ΝΑΙ της! Ο Θεός ως κήρυξη πολέμου εναντίον της ζωής, εναντίον της φύσης, εναντίον της θέλησης για ζωή! Ο Θεός· η συνταγή για κάθε συκοφαντία «αυτού του κόσμου»... Ο Θεός· η θεοποίηση του μηδενός, η θέληση του μηδενός που εκφράζεται με άγια λόγια!...

Όταν ο Χριστιανισμός εγκατέλειψε το πρώτο του έδαφος, τα κατώτερα στρώματα, τον υπόκοσμο του αρχαίου κόσμου, όταν άρχισε να αναζητά τη δύναμη ανάμεσα σε βαρβαρικούς λαούς, δεν αντιμετώπιζε πια βαριεστημένους ανθρώπους, αλλά αποκτηνωμένους ανθρώπους, ανθρώπους ωμούς -δυνατούς αλλά χοντροκομμένους ανθρώπους... Ο Χριστιανισμός χρειαζόταν βαρβαρικές έννοιες και αξίες, για να γίνει κύριος των βαρβάρων· τέτοιες είναι η θυσία του πρωτότοκου, η πόση αίματος στη «Θεία Ευχαριστία», η περιφρόνηση προς το πνεύμα και τον πολιτισμό, το μαρτύριο σ' όλες τις μορφές του, σωματικό και πνευματικό και η μεγαλοπρέπεια της λατρείας...

Οι Εβραίοι είναι ο πιο περίεργος λαός της παγκόσμιας ιστορίας, γιατί στο ερώτημα «να υπάρχουν ή να μην υπάρχουν», διάλεξαν, μετά από μια ανησυχαστική προμελέτη, να υπάρχουν με οποιοδήποτε τίμημα. Τούτο το τίμημα ήταν η ριζική παραποίηση όλης της φύσης, όλης της φυσικότητας, όλης της πραγματικότητας, ολόκληρου του εσωτερικού και του εξωτερικού κόσμου. Οχυρώθηκαν εναντίον όλων των συνθηκών που επέτρεπαν ως τότε σ' έναν λαό να ζει· από τον εαυτό τους δημιούργησαν μια έννοια αντίθετη προς τις φυσικές συνθήκες· μετέτρεψαν τη θρησκεία, τη λατρεία, την ηθική, την ιστορία, την ψυχολογία, τη μια μετά την άλλη, σε ανεπανόρθωτες αντιθέσεις προς τις φυσικές τους αξίες. Συναντάμε το ίδιο φαινόμενο για μια ακόμη φορά και σε πολύ μεγαλύτερες αναλογίες. Μολαταύτα δεν είναι παρά ένα αντίγραφο: Η χριστιανική εκκλησία δεν μπορεί να εγείρει την παραμικρή αξίωση πρωτοτυπίας όταν συγκριθεί με τον «ιερό λαό». Γι' αυτόν τον λόγο οι Εβραίοι είναι ο πιο καταστροφικός λαός της παγκόσμιας ιστορίας: Με τη μετεπίδρασή τους έκαναν τόσο κίβδηλη την ανθρωπότητα, που ακόμη και σήμερα ο χριστιανός μπορεί να νιώθει αντιεβραίος χωρίς να συνειδητοποιεί ότι αυτός ο ίδιος είναι η έσχατη εβραϊκή συνέπεια... Από ψυχολογική άποψη ο ιουδαϊκός λαός είναι προικισμένος με την πιο σφριγηλή ζωτική ενέργεια. Όταν βρεθεί σε δυσκολότερες περιστάσεις παίρνει πρόθυμα το μέρος όλων των ενστίκτων της παρακμής, δείχνοντας μια εκπληκτική τάση για

αυτοσυντήρηση. Κι αυτό δεν το κάνει επειδή κυριαρχείται απ' αυτά τα ένστικτα, αλλά επειδή μαντεύει την ύπαρξη μιας δύναμης εκεί, με την οποία θα μπορούσε κανείς να κυριαρχήσει στον κόσμο. Οι Εβραίοι είναι η αντίθεση όλων των παρακμιακών: Μπόρεσαν να παραστήσουν τους παρακμιακούς μέχρι σημείου αυταπάτης· μπόρεσαν, μ' ένα «non plus ultra» θεατρινίστικου ταλέντου, να μπουν στην κορυφή όλων των κινημάτων παρακμής (όπως ο Χριστιανισμός του Παύλου), ώστε να δημιουργήσουν κάτι ισχυρότερο από οποιοδήποτε καταφατικό μέρος της ζωής. Η παρακμή είναι μόνο μέσο για τον τύπο ανθρώπου του Ιουδαϊσμού και του Χριστιανισμού που θέλει να αποκτήσει δύναμη, τον ιερατικό τύπο. Τούτος ο τύπος ανθρώπου έχει ζωτικό ενδιαφέρον να κάνει άρρωστη την πραγματικότητα και να αναποδογυρίσει τις έννοιες του καλού και του κακού, του αληθινού και του ψεύτικου, έτσι ώστε να εκθέσει σε κίνδυνο τη ζωή και να συκοφαντήσει τον κόσμο... Η έννοια του Θεού γίνεται εργαλείο στα χέρια ιερέων ταραχοποιών, που ερμηνεύουν κάθε μορφή ευτυχίας ως ανταμοιβή, κάθε μορφή δυστυχίας ως τιμωρία για ανυπακοή στο Θεό, ως «αμαρτία». Επινοούν τον πιο ψευδολόγο τρόπο ερμηνείας, την υποτιθέμενη «ηθική τάξη», με την οποία αντιστρέφονται μια για πάντα οι φυσικές έννοιες του αίτιου και του αποτελέσματος...

Τί σημαίνει «ηθική τάξη»; Ό,τι υπάρχει, μια για πάντα· μια θέληση του Θεού που αποφασίζει τί πρέπει και τι δεν πρέπει να κάνει ο άνθρωπος· ότι η αξία ενός λαού, ενός ατόμου μετριέται ανάλογα με τον βαθμό με τον οποίο υπακούει στη θέληση του Θεού· ότι η θέληση του Θεού αποδεικνύεται κυρίαρχη στο πεπρωμένο ενός λαού ή ενός ατόμου, δηλαδή, τιμωρεί και ανταμείβει ανάλογα με το βαθμό υπακοής. Στη θέση του θλιβερού αυτού ψεύδους, η πραγματικότητα λέει: Ένα παρασιτικό είδος ανθρώπου, που ευδοκimei μόνο σε βάρος όλων των υγιεινών μορφών ζωής, ο ιερέας, κάνει κατάχρηση του ονόματος του Θεού: Ονομάζει «βασιλεία του Θεού» μια κατάσταση πραγμάτων όπου ο ιερέας είναι εκείνος που καθορίζει τις αξίες· ονομάζει «θέληση του Θεού» τα μέσα με τα οποία μπορεί να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί μια τέτοια κατάσταση· με ψυχρό κυνισμό μετράει τους λαούς, τις εποχές, τα άτομα ανάλογα με το αν ευνόησαν ή αντιστάθηκαν στην επικυριαρχία των ιερέων. Πρέπει να τους δει κανείς επί το έργον: Στα χέρια των Εβραίων ιερέων, η μεγάλη εποχή στην ιστορία του Ισραήλ έγινε μια εποχή κατάπτωσης· η «Έξοδος», η μακρόχρονη δυστυχία, μετατράπηκε σε μια αιώνια τιμωρία για τη μεγάλη εποχή -μια εποχή, στην οποία ο ιερέας δεν ήταν ακόμη τίποτα. Ανάλογα με τις ανάγκες τους, οι ιερείς μετάρτησαν τις ισχυρές, τις πολύ ελεύθερες μορφές της ιστορίας του Ισραήλ σε άθλια ανθρωπάκια και υποκριτές ή σε «άθεους»· απλούστευσαν την ψυχολογία κάθε μεγάλου γεγονότος ανάγοντας

το στην ηλίθια φόρμουλα «υπακοή ή ανυπακοή στον Θεό»... Η «θέληση του Θεού» είχε ήδη αποκαλυφθεί στον Μωυσή.... Τί συνέβη; Με σοβαρότητα και σχολαστικότητα, ο ιερέας καθόρισε, μια για πάντα, τους μεγάλους και τους μικρούς φόρους που έπρεπε να εισπράττει (ας μη ξεχνάμε τα νοστιμότερα κομμάτια κρέατος, γιατί ο ιερέας είναι κρεοφάγος), καθόρισε τί θέλει να έχει, «ποιά είναι η θέληση του Θεού»... Απ' αυτή τη στιγμή, όλα τα πράγματα στη ζωή κανονίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε ο ιερέας γίνεται απαραίτητος παντού· σ' όλα τα φυσικά περιστατικά της ζωής, στη γέννηση, στον γάμο, στην αρρώστια, στον θάνατο, για να μη μιλήσουμε για τις «θυσίες» (το φαγητό)· εμφανίζεται το άγιο παράσιτο για να τα αλλοιώσει -στη γλώσσα του: Για να τα «ευλογήσει»...

Πρέπει να καταλάβουμε το εξής: Κάθε φυσική συνήθεια, κάθε φυσικός θεσμός (κράτος, δικονομία, γάμος, μέριμνα για τους άρρωστους και τους φτωχούς), κάθε αίτημα εμπνευσμένο από το ένστικτο της ζωής -κοντολογίς, καθετί που φέρει μέσα του την αξία του, χάνει την αξία του, γίνεται αντίθετο προς την αξία του από τον παρασιτισμό του ιερέα (ή της «ηθικής τάξης»). Τώρα αυτό απαιτεί μια επικύρωση εκ των υστέρων· είναι αναγκαία μια δύναμη που να μπορεί να προσκομίσει μια αξία· η δύναμη αυτή αρνείται ό,τι είναι φυσικό σ' αυτό δημιουργώντας ταυτόχρονα μια αξία.... Ο ιερέας υποτιμά, βεβηλώνει τη φύση· αυτό είναι το τίμημα της ύπαρξής του. Η ανυπακοή στο Θεό, δηλαδή στον ιερέα, στον «Νόμο», ονομάζεται τώρα «αμαρτία»· τα μέσα για «συμφιλίωση με τον Θεό» είναι μέσα που εγγυώνται ακόμη περισσότερο την πλήρη υποταγή στον ιερέα. Μόνο ο ιερέας «λυτρώνει»... Αν εξεταστούν από ψυχολογική άποψη, οι «αμαρτίες» γίνονται απαραίτητες σε κάθε κοινωνία οργανωμένη από ιερείς· αυτές είναι οι πραγματικές χειρολαβές της δύναμης· ο ιερέας ζει από τις αμαρτίες, του είναι απαραίτητο να «αμαρτάνει» ο κόσμος... Ύψιστη αρχή: «Ο Θεός συγχωρεί όσους μετανοούν» -μ' άλλα λόγια: Όσους υποτάσσονται στον ιερέα. Πάνω σε μια τέτοια κυριολεκτικά κίβδηλη βάση, όπου καθετί φυσικό, κάθε φυσική αξία, κάθε πραγματικότητα είχε εναντίον της τα βαθύτερα ένστικτα των κυρίαρχων τάξεων, αναπτύχθηκε ο Χριστιανισμός, μια μορφή θανάσιμης έχθρας εναντίον της πραγματικότητας που δεν έχει ξεπεραστεί ακόμη...

Η εποχή μας είναι περήφανη για την ιστορική της σημασία: Πώς μπόρεσε όμως να πιστέψει την ανοησία, ότι στο κατώφλι, στην αρχή του Χριστιανισμού βρίσκεται ο χοντροκομμένος μύθος του θαυματοποιού και του λυτρωτή -και ότι, καθετί πνευματικό και συμβολικό αντιπροσωπεύει μόνο μια μεταγενέστερη εξέλιξη; Αντίθετα, η ιστορία του Χριστιανισμού, αρχίζοντας από τον θάνατο πάνω στον

σταυρό, είναι η ιστορία της παρανόησης ενός αρχέγονου συμβολισμού (η παρανόηση αυτή γινόταν, βαθμιαία, όλο και πιο χονδροειδής). Με κάθε διάδοση του Χριστιανισμού σ' όλο και πιο πλατειές, σ' όλο και πιο ακατέργαστες μάζες λαού, που όλο και λιγότερο καταλάβαιναν τις προϋποθέσεις στις οποίες χρωστούσε τη γέννησή του, έγινε αναγκαίος ο εκχυδαϊσμός, ο εκβαρβαρισμός του Χριστιανισμού. Ο Χριστιανισμός απορρόφησε δόγματα και ιεροτελεστίες όλων των υποχθόνιων λατρειών της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, όπως και τον παραλογισμό κάθε είδους άρρωστης λογικής. Η μοίρα του Χριστιανισμού έχει σχέση με την ακόλουθη αναγκαιότητα: Η πίστη έπρεπε να γίνει αρρωστημένη, παρακατιανή και χυδαία, επειδή οι ανάγκες τις οποίες όφειλε να ικανοποιήσει ήταν αρρωστημένες, παρακατιανές και χυδαίες. Τέλος, η αρρωστημένη βαρβαρότητα αποκτά δύναμη μέσα στην Εκκλησία· στην Εκκλησία, αυτήν την μορφή θανάσιμης έχθρας προς κάθε ακεραιότητα, προς κάθε ανύψωση της ψυχής, προς κάθε πειθαρχία του πνεύματος, προς κάθε ειλικρινή και καταδεκτική ανθρωπιά...

Σ' αυτό το σημείο δεν μπορώ να πνίξω έναν αναστεναγμό. Υπάρχουν μέρες που με πιάνει ένα αίσθημα πιο μαύρο κι από την πιο μαύρη μελαγχολία -η περιφρόνηση των ανθρώπων... Κι εδώ αρχίζει η αηδία μου. Κοιτώ γύρω μου... Ούτε μια λέξη δεν απόμεινε απ' αυτό που άλλοτε λεγόταν «αλήθεια»· δεν μπορούμε πια να ανεχτούμε τον ιερέα που λέει, έστω και ψιθυριστά, τη λέξη «αλήθεια». Αν έχουμε ακόμη την ελάχιστη αξίωση για ακεραιότητα, πρέπει να ξέρουμε σήμερα ότι ένας θεολόγος, ένας ιερέας, ένας πάπας, όχι απλώς σφάλει σε κάθε φράση που λέει, αλλά και ψεύδεται· ότι δεν είναι πια σε θέση να ψεύδεται από «αθωότητα» ή «άγνοια». Ο ιερέας ξέρει εξίσου καλά με οποιονδήποτε άλλον ότι δεν υπάρχει κανένας «Θεός», καμιά «αμαρτία», κανένας «Λυτρωτής»· ξέρει ότι η «ελεύθερη βούληση», η «ηθική τάξη» είναι ψέματα. Η σοβαρότητα, η βαθιά πνευματική υπερνίκηση του εαυτού, δεν επιτρέπει πια σε κανέναν να μην το ξέρει αυτό.... Όλες οι έννοιες της Εκκλησίας έχουν αναγνωριστεί τί είναι: Είναι η πιο κακοήθης πλαστογραφία, που έχει ως σκοπό την υποτίμηση της φύσης και των φυσικών αξιών. Ο ίδιος ο ιερέας έχει αναγνωριστεί τί είναι: Το πιο επικίνδυνο είδος παρασίτου, η αληθινή δηλητηριώδης αράχνη της ζωής...

Ο Χριστιανισμός οφείλει τους θριάμβους του στο άθλιο λιβάνισμα της προσωπικής κενοδοξίας. Μ' αυτό προσέλκυσε όλους τους αποτυχημένους, όλους τους πρόθυμους για εξέγερση, όλους τους απόκληρους, τα αποβράσματα και τα σκουπίδια της ανθρωπότητας. Η «σωτηρία της ψυχής» -ή μ' άλλα λόγια: «Ο

κόσμος στρέφεται γύρω μου». Το δηλητήριο του δόγματος των «ίσων δικαιωμάτων για όλους» διασκορπίστηκε κυρίως από τον Χριστιανισμό. Ο Χριστιανισμός κήρυξε πόλεμο μέχρι θανάτου εναντίον κάθε έννοιας σεβασμού και αίσθησης της απόστασης μεταξύ ανθρώπου και ανθρώπου, δηλαδή, εναντίον της προϋπόθεσης για κάθε ανύψωση, για κάθε ανάπτυξη του πολιτισμού, κινούμενος από τα χειρότερα ένστικτα· από το μίσος των μαζών έφτιαξε το κύριο όπλο του εναντίον μας, εναντίον καθετί ευγενικού, χαρούμενου, υψηλόφρονος που υπάρχει πάνω στη γη, εναντίον της ευτυχίας μας στη γη... Η «αθανασία» που παραχωρήθηκε σε κάθε Πέτρο και Παύλο ήταν μέχρι τώρα η πιο μεγάλη, η πιο μοχθηρή απόπειρα δολοφονίας της ευγενούς ανθρωπότητας...

Πρέπει κανείς να διαβάσει τα ευαγγέλια σαν βιβλία εκμαύλισης μέσω της ηθικής. Αυτοί οι τιποτένιοι άνθρωποι κρατούν την ηθική για τον εαυτό τους —ξέρουν τα πάντα για την Ηθική! Με την ηθική είναι ευκολότερο να σέρνεις απ' τη μύτη την ανθρωπότητα! Στην πραγματικότητα, η πιο συνειδητή έπαρση, που οφείλεται στο ότι νιώθεις εκλεκτός, παίζει εδώ τον ρόλο της μετριοφροσύνης: Έχεις τοποθετήσει μια για πάντα τον εαυτό σου, την «κοινότητα», το «καλό και το δίκιο», από τη μια μεριά, από τη μεριά της «αλήθειας» -και τα υπόλοιπα, τον «κόσμο», από την άλλη... Αυτό ήταν το πιο ολέθριο είδος μεγαλομανίας που υπήρξε ποτέ στη γη: Μικρά εξαμβλώματα υποκριτών και ψευτών άρχισαν να προβάλλουν δικαιώματα ιδιοκτησίας των εννοιών του Θεού, της αλήθειας, του φωτός, του πνεύματος, της αγάπης, της σοφίας, της ζωής -λες κι αυτές οι ιδέες ήταν συνώνυμες μ' αυτούς, λες και προοριζόταν να δηλώσουν την απόσταση τους από τον «κόσμο». Μικροί εξαίσιοι Εβραίοι, ώριμοι για εισαγωγή σε κάθε λογής τρελάδικο, μεταμόρφωσαν τις αξίες όπως αυτοί ήθελαν, λες και ο χριστιανός ήταν το νόημα, το αλάτι, το μέτρο και η έσχατη κρίση για όλα τα πράγματα... Η καταστροφή μπόρεσε να γίνει επειδή υπήρχε ήδη σ' αυτόν τον κόσμο ένα συναφές, φυλετικά συναφές, είδος μεγαλομανίας: Το ιουδαϊκό. Μόλις άνοιξε το χάσμα ανάμεσα στους Εβραίους και τους εβραϊκής καταγωγής χριστιανούς, δεν υπήρχε άλλη δυνατότητα στους τελευταίους παρά να χρησιμοποιήσουν, εναντίον των ίδιων των Εβραίων, τις ίδιες μεθόδους αυτοσυντήρησης που τους συνιστούσε το ιουδαϊκό ένστικτο, ενώ οι Εβραίοι τις είχαν χρησιμοποιήσει μέχρι τότε μόνο εναντίον καθετί μη ιουδαϊκού. Ο χριστιανός είναι απλώς ένας Εβραίος με πιο «φιλελεύθερες» πεποιθήσεις...

Πρέπει κανείς να φοράει γάντια όταν διαβάζει την Καινή Διαθήκη. Η γειτνίαση με τόση ακαθαρσία σχεδόν μας υποχρεώνει να το κάνουμε αυτό... Μάταια έφαξα σ'

όλη την Καινή Διαθήκη να διακρίνω ένα μονάχα συμπαθητικό χαρακτηριστικό. Σ' αυτήν δεν υπάρχει τίποτε ελεύθερο, καλό, ντόμπρο, έντιμο. Η ανθρωπιά δεν είχε κάνει εδώ την πρώτη της αρχή· τα ένστικτα της καθαρότητας λείπουν. Υπάρχουν μόνο κακά ένστικτα στην Καινή Διαθήκη, αλλά δεν υπάρχει το θάρρος παραδοχής της ύπαρξης των κακών αυτών ενστίκτων. Όλα μέσα της είναι δειλία, κλείσιμο των ματιών και αυταπάτη. Κάθε βιβλίο γίνεται καθαρό από τη στιγμή που θα διαβάσει κανείς την Καινή Διαθήκη... Κάθε λέξη στο στόμα ενός «πρώτου χριστιανού» είναι ψέμα· κάθε πράξη που κάνει είναι δολιότητα του ενστίκτου· όλες οι αξίες του, όλοι οι σκοποί του είναι επιβλαβείς... Αλλά όποιον μισεί, ό,τι μισεί, αυτό έχει αξία... Ο χριστιανός, ο ιερέας-χριστιανός ιδιαίτερα, είναι ένα κριτήριο αξιών. Είναι ανάγκη να προσθέσω ότι σ' ολόκληρη την Καινή Διαθήκη υπάρχει μία μόνο μορφή που απαιτεί σεβασμό; Ο Πιλάτος, ο Ρωμαίος κυβερνήτης. Δεν μπορούσε να πείσει τον εαυτό του να πάρει στα σοβαρά μια φιλονικία μεταξύ Εβραίων. Ένας Εβραίος περισσότερο ή λιγότερο τί σημασία έχει;... Η ευγενής περιφρόνηση ενός Ρωμαίου, που αντιμετώπισε μια αδιάντροπη κατάχρηση της λέξης «αλήθεια», και πλούτισε την Καινή Διαθήκη με τη μόνο λέξη που έχει αξία· μια λέξη που αποτελεί κριτική, και μάλιστα εκμηδένιση της Καινής Διαθήκης: «Τί είναι αλήθεια;».

Το ότι δεν βρίσκουμε Θεό -ούτε στην ιστορία, ούτε στην φύση, ούτε πίσω απ' τη φύση- δεν είναι αυτό που μας διαφοροποιεί. Αυτό που μας διαφοροποιεί είναι το ότι αντιλαμβανόμαστε αυτό που τιμήθηκε ως Θεός όχι ως θεϊκό, αλλά ως άθλιο, παράλογο, βλαβερό· όχι ως απλό λάθος αλλά ως έγκλημα εναντίον της ζωής... Αρνούμαστε τον Θεό ως Θεό... Αν κανείς μας αποδείκνυε την ύπαρξη αυτού του Θεού των χριστιανών, θα είμασταν ακόμη λιγότερο ικανοί να πιστέψουμε σ' αυτόν... Μια θρησκεία όπως ο Χριστιανισμός, που δεν εφάπτεται με την πραγματικότητα σε κανένα σημείο, που καταρρέει όταν η πραγματικότητα αποκτήσει τα δικαιώματα της σ' ένα μόνο σημείο, είναι υποχρεωμένη να είναι θανάσιμη εχθρός της «σοφίας αυτού του κόσμου», δηλαδή της επιστήμης. Ο Χριστιανισμός εγκρίνει όλα τα μέσα με τα οποία η πειθαρχία του πνεύματος, η καθαρότητα και η αυστηρότητα στα συνειδησιακά ζητήματα του πνεύματος, η ευγενής αταραξία και ελευθερία του πνεύματος μπορούν να δηλητηριαστούν, να συκοφαντηθούν, να αποκτήσουν κακή φήμη. Η «πίστη» ως προσταγή είναι η αρνησηκυρία εναντίον της επιστήμης -στην πρακτική, το ψέμα με οποιοδήποτε τίμημα. Ο Παύλος κατάλαβε ότι το ψέμα —η «πίστη»- ήταν απαραίτητο· αργότερα, η Εκκλησία κατάλαβε με την σειρά της τον Παύλο. Ο «Θεός» τον οποίο επινόησε ο Παύλος, ένας Θεός που καταστρέφει τη σοφία του κόσμου (ειδικά, τη

φιλολογία και την ιατρική, τις δύο μεγάλες αντιπάλους κάθε δεισιδαιμονίας), είναι, στην πραγματικότητα, η ανυποχώρητη απόφαση του Παύλου να κάνει το εξής: Να δώσει το όνομα του Θεού στη δική του θέληση: «Theos», που είναι κάτι απόλυτα ιουδαϊκό. Ο Παύλος θέλει να συντρίψει τη σοφία του κόσμου. Εχθροί του είναι οι καλοί Αλεξανδρινοί φιλόλογοι και γιατροί -αυτούς πολεμά. Πράγματι, δεν μπορεί κανείς να είναι φιλόλογος ή γιατρός χωρίς να είναι την ίδια στιγμή αντιχριστιανός. Διότι ένας φιλόλογος βλέπει πίσω από τα «ιερά βιβλία»· ένας γιατρός, πίσω από τη φυσιολογική αχρειότητα του τυπικού χριστιανού. Ο γιατρός λέει «ανίατη περίπτωση»· ο φιλόλογος, «απατεωνιά».

Έχει κατανοηθεί πραγματικά η περίφημη ιστορία που βρίσκεται στην αρχή της Βίβλου -η ιστορία του διαβολεμένου φόβου του Θεού για την επιστήμη δεν κατανοήθηκε... Ο άνθρωπος είχε γίνει το μεγαλύτερο λάθος του· ο Θεός είχε δημιουργήσει έναν ανταγωνιστή· η επιστήμη σε κάνει ίσον με τον Θεό· όταν την αγκαλιάσει ο άνθρωπος παίρνουν τέλος οι ιερείς και οι Θεοί. Ηθικό δίδαγμα: Η επιστήμη είναι το απαγορευμένο καθ' εαυτό· μόνο αυτή είναι απαγορευμένη. Η επιστήμη είναι το πρώτο αμάρτημα, το σπέρμα κάθε αμαρτίας, το προπατορικό αμάρτημα. Αυτά τα λόγια αποτελούν την ηθική. «Οφείλεις να μη γνωρίζεις» -τα υπόλοιπα έπονται... Ο άνθρωπος δεν πρέπει να σκέφτεται. Κι έτσι ο «κατ' εξοχήν ιερέας» επινοεί την ένδεια, τον θάνατο, τον θανάσιμο κίνδυνο της εγκυμοσύνης, κάθε είδος αθλιότητας, τα γηρατειά, τους μπελάδες, και, κυρίως, την αρρώστια· όλα τα μέσα για τον πόλεμο κατά της επιστήμης. Η ένδεια δεν επιτρέπει στον άνθρωπο να σκέφτεται... Και όμως -τί τρομερό!- το έργο της γνώσης υψώνεται τεράστιο, ταραίζει τον ουρανό, σκορπάει σκοτάδι πάνω στους θεούς. Τί πρέπει να γίνει τώρα; Ο παλιός Θεός επινοεί τον πόλεμο, διαιρεί τους λαούς, τα κανονίζει έτσι ώστε οι άνθρωποι να εκμηδενίζουν ο ένας τον άλλο (οι ιερείς χρειάζονταν πάντα τον πόλεμο...). Ο πόλεμος είναι, μεταξύ άλλων, και χαλαστής της επιστήμης! Απίστευτο! Η γνώση, η απελευθέρωση από τον ιερέα, συνεχίζει να αναπτύσσεται παρά τους πολέμους. Και ο παλιός Θεός παίρνει μια τελευταία απόφαση: «Ο άνθρωπος έχει γίνει επιστημονικός· δεν υπάρχει άλλη λύση, πρέπει να πνιγεί!»...

Η αρχή της Βίβλου περιέχει ολόκληρη την ψυχολογία του ιερέα. Ο ιερέας ξέρει μόνο έναν μεγάλο κίνδυνο: Την επιστήμη, την υγιή σύλληψη του αιτίου και του αποτελέσματος. Η επιστήμη όμως δεν ευδοκιμεί γενικά παρά μόνο κάτω από συνθήκες ευτυχίας· πρέπει να υπάρχει ένα πλεόνασμα χρόνου και πνεύματος, για γίνει εφικτή η «γνώση»... «Επομένως, ο άνθρωπος πρέπει να γίνει δυστυχισμένος»

-αυτή ήταν η λογική του ιερέα σε όλες τις εποχές. Μαντεύει κανείς τώρα τί εισήχθηκε, σύμφωνα μ' αυτή τη λογική, για πρώτη φορά στον κόσμο: Η «αμαρτία»... Η έννοια της ενοχής και της τιμωρίας, ολόκληρη η «ηθική τάξη», επινοήθηκε εναντίον της επιστήμης, ενάντιον της απελευθέρωσης του ανθρώπου από τον ιερέα.... Ο άνθρωπος δεν πρέπει να κοιτά έξω, δεν πρέπει να κοιτά μέσα στον εαυτό του· δεν πρέπει να κοιτά τα πράγματα με εξυπνάδα και προσοχή, για να μάθει, δεν πρέπει να κοιτά καθόλου· πρέπει να υποφέρει.... Και πρέπει να υποφέρει με τέτοιο τρόπο ώστε να χρειάζεται πάντα τον ιερέα. Κάτω οι γιατροί! Ένας «σωτήρας» χρειάζεται. Η έννοια της ενοχής και της τιμωρίας, μαζί με το δόγμα της «χάρης», της «λύτρωσης», της «άφεσης» -ψέματα πέρα για πέρα, χωρίς καμιά ψυχολογική πραγματικότητα- επινοήθηκαν για να καταστρέψουν στον άνθρωπο την έννοια των αιτίων· είναι απόπειρα δολοφονίας κατά του αιτίου και του αποτελέσματος! Και δεν είναι μια απόπειρα δολοφονίας με το χέρι, με το μαχαίρι, με την ειλικρίνεια στο μίσος και στην αγάπη! Έχουν γεννηθεί από τα πιο δειλά, τα πιο πονηρά, τα πιο ταπεινά ένστικτα. Απόπειρες ιερέων! Απόπειρες παρασίτων! Βαμπερισμός ωχρών, υποχθόνιων αιματορουφηχτρών!... Όταν οι φυσικές συνέπειες μιας πράξης δεν είναι πια «φυσικές», αλλά θεωρούνται ότι προκαλούνται από τα εννοιακά φαντάσματα της δεισιδαιμονίας, από τον «Θεό», από τα «πνεύματα», από τις «ψυχές», σαν να ήταν απλώς «ηθικές» συνέπειες, σαν να ήταν ανταμοιβή, τιμωρία, νύξη, μέσα εκπαίδευσης, τότε έχει καταστραφεί η προϋπόθεση της γνώσης, τότε έχει διαπραχθεί το μεγαλύτερο έγκλημα κατά της ανθρωπότητας. Για να το πούμε μια φορά ακόμη, η αμαρτία, αυτή η κατ' εξοχήν μορφή αυτοβεβήλωσης του ανθρώπου, επινοήθηκε για να κάνει αδύνατη την επιστήμη, την πνευματική καλλιέργεια, κάθε ανύψωση και ευγένεια του ανθρώπου· ο ιερέας κυριαρχεί μέσω της επινόησης της αμαρτίας...

Στο σημείο αυτό δεν μπορώ να μη κάνω μια ψυχολογία της «πίστης» και των «πιστών» -για να ωφελήσω ακριβώς αυτούς τους τελευταίους. Αν σήμερα υπάρχουν άνθρωποι που δεν ξέρουν πόσο ανάρμοστο είναι να «πιστεύει» κανείς, που δεν ξέρουν ότι η πίστη είναι σημάδι παρακμής, θρυμματισμένης θέλησης για ζωή, αύριο κιόλας θα το μάθουν. Η φωνή μου αγγίζει ακόμη κι αυτούς που δεν ακούν καλά. Αν δεν κάνω λάθος, φαίνεται πως, μεταξύ των χριστιανών, υπάρχει ένα κριτήριο της αλήθειας που λέγεται η «απόδειξη της ισχύος». «Η πίστη κάνει τους ανθρώπους μακάριους: Άρα είναι αληθής». Εδώ θα μπορούσε κανείς να αντιτάξει το επιχείρημα ότι το φτιάξιμο μακαρίων ανθρώπων δεν αποδεικνύεται· απλώς το υπόσχονται. Η μακαριότητα έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση την «πίστη»· γίνεται κανείς μακάριος επειδή πιστεύει... Πώς όμως μπορεί να

αποδειχτεί αυτό που υπόσχεται ο ιερέας στον πιστό, κάτι που συμβαίνει σ' ένα «επέκεινα» που δεν μπορεί να υποβληθεί σε κανέναν έλεγχο; Η υποτιθέμενη «απόδειξη της ισχύος» δεν είναι λοιπόν κατά βάθος παρά μια ακόμη πίστη, συγκεκριμένα, η πίστη ότι το αποτέλεσμα που περιμένει κανείς από την πίστη θα έρθει οπωσδήποτε. Με μια φράση: «Πιστεύω ότι η πίστη κάνει τους ανθρώπους μακάριους άρα είναι αληθής». Αλλά έτσι φτάνουμε κιόλας στο τέλος. Αυτό το «άρα» είναι ο ίδιος ο παραλογισμός μεταμορφωμένος σε κριτήριο της αλήθειας. Ας δεχτούμε όμως, με κάποια επιείκεια, ότι υπάρχει η απόδειξη ότι η πίστη κάνει τους ανθρώπους μακάριους (όχι απλώς η επιθυμία, ούτε η απλή υπόσχεση από το κάπως ύποπτο στόμα ενός ιερέα). Θα μπορούσε η μακαριότητα -ή, για να χρησιμοποιήσουμε έναν πιο τεχνικό όρο, η ευχαρίστηση- να είναι ποτέ απόδειξη της αλήθειας; Κάτι τέτοιο απέχει τόσο πολύ από την πραγματικότητα που μας παρέχει σχεδόν την απόδειξη του αντιθέτου, ιδίως όταν ανακατεύονται στη συζήτηση γύρω από το ερώτημα «τί είναι αληθινό;» αισθήματα ευχαρίστησης. Η απόδειξη της «ευχαρίστησης» είναι μια απόδειξη «ευχαρίστησης», τίποτε άλλο...

Μια σύντομη επίσκεψη σ' ένα φρενοκομείο δίνει μια αναμφισβήτητη απόδειξη για το ότι η πίστη κάνει τους ανθρώπους μακάριους μόνο σ' ορισμένες περιστάσεις· για το ότι η μακαριότητα δεν μετατρέπει μια παγιωμένη ιδέα σε αληθή ιδέα, και για το ότι η πίστη δεν κινεί βουνά, αλλά υψώνει βουνά εκεί που δεν υπάρχουν. Σίγουρα η επίσκεψη αυτή δεν θα έπειθε έναν ιερέα· γιατί αυτός δεν δέχεται, από ένστικτο, ότι η αρρώστια είναι αρρώστια, ότι το φρενοκομείο είναι φρενοκομείο. Ο Χριστιανισμός χρειάζεται την αρρώστια όπως ο αρχαίος Ελληνισμός χρειάζεται μια υπεραφθονία υγείας. Να κάνεις τους ανθρώπους άρρωστους· αυτός είναι ο αληθινός κρυφός σκοπός ολόκληρου του συστήματος των λυτρωτικών μεθόδων της Εκκλησίας. Και η Εκκλησία η ίδια, δεν είναι το καθολικό φρενοκομείο ως έσχατο ιδεώδες; Η γη ολόκληρη ένα φρενοκομείο; Ο θρήσκος άνθρωπος, έτσι όπως τον θέλει η εκκλησία, είναι ένας τυπικός παρακμιακός· η στιγμή, κατά την οποία μια θρησκευτική κρίση καταλαμβάνει έναν λαό, σφραγίζεται πάντα από μια επιδημία νευρικών παθήσεων· ο «εσωτερικός κόσμος» μοιάζει με τον «εσωτερικό κόσμο» του υπερδιεγερμένου και εξαντλημένου· οι «ανώτερες καταστάσεις», που τοποθετήθηκαν από την Εκκλησία πάνω από την ανθρωπότητα ως οι αξίες όλων των αξιών, είναι επιληπτοειδείς μορφές· μόνο τρελοί και αγύρτες ανακηρύχθηκαν άγιοι από την Εκκλησία «in maiorem dei honorem» (εις δόξαν Θεού)... Κανείς δεν είναι ελεύθερος να γίνει χριστιανός· κανείς δεν προσηλυτίζεται στον Χριστιανισμό· πρέπει να είναι αρκετά άρρωστος για κάτι τέτοιο... Εμείς οι άλλοι που έχουμε το θάρρος να είμαστε υγιείς και να εκφράζουμε την περιφρόνησή μας, πόσο πρέπει να

περιφρονούμε μια θρησκεία που διδάσκει στους ανθρώπους πώς να παρεξηγούν το σώμα· που δεν θέλει να εξαλειφτούν οι δεισιδαιμονίες από τις ψυχές· που μετατρέπει την ανεπαρκή τροφή σε κάτι «αξιόλογο»· που πολεμά την υγεία σαν να 'ναι εχθρός, διάβολος, πειρασμός· που φαντάζεται ότι μπορεί κανείς να μεταφέρει μια «τέλεια ψυχή» μέσα στο λείψανο του σώματος, και που βρίσκει, κατά συνέπεια, απαραίτητη τη δημιουργία μιας νέας αντίληψης για την τελειότητα -ένα ωχρό, αρρωστιάριο, ηλίθιο φανατικό ον, την λεγόμενη «αγιότητα». Η αγιότητα δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια σειρά συμπτωμάτων ενός εκπτώχευμένου, νευρικά διαλυμένου, αθεράπευτα φθαρμένου σώματος... Το χριστιανικό κίνημα, ως ευρωπαϊκό κίνημα, ήταν από την αρχή ένα συλλογικό κίνημα των κάθε λογής ανίκανων και άχρηστων στοιχείων (αυτών που ζητούσαν να αποκτήσουν δύναμη μέσω του Χριστιανισμού). Δεν εκφράζει την κατάπτωση μιας φυλής, αλλά είναι ένα άθροισμα και μια συγκέντρωση μορφών παρακμής που έρχονταν από παντού και αναζητούσαν η μια την άλλη. Ο Χριστιανισμός δεν είναι, όπως πιστεύουν πολλοί, αποτέλεσμα της σήψης της αρχαιότητας, της ευγενούς αρχαιότητας. Η επιστημονική ηλιθιότητα που υποστηρίζει τέτοιες ιδέες ακόμη και σήμερα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη βιαιότητα που θα της άξιζε... Ο Χριστιανισμός είναι η έχθρα του άρρωστου ενστίκτου που στρέφεται εναντίον του υγιούς, εναντίον της υγείας της ίδιας. Καθετί καλοφτιαγμένο, περήφανο, εξάισιο, η ομορφιά πριν απ' όλα, του κάνει κακό στα μάτια και στα αυτιά... Ο Χριστιανισμός ήταν η μεγαλύτερη συμφορά της ανθρωπότητας ως τώρα.

Ο Χριστιανισμός είναι επίσης αντίθετος προς κάθε πνευματική ευρωστία· χριστιανικός Λόγος είναι μόνο ο άρρωστος Λόγος. Ο Χριστιανισμός συμμαχεί με καθετί ηλίθιο, ξεστομίζει κατάρες εναντίον του πνεύματος, εναντίον της ανωτερότητας του υγιούς πνεύματος. Επειδή η αρρώστια ανήκει στην ουσία του Χριστιανισμού, η τυπική χριστιανική κατάσταση, η «πίστη», πρέπει να είναι επίσης μια μορφή αρρώστιας, και κάθε ευθύς, έντιμος, επιστημονικός δρόμος προς την αλήθεια απορρίπτεται από την Εκκλησία επειδή θεωρείται απαγορευμένος δρόμος. Ακόμη και η αμφιβολία είναι αμάρτημα... Η παντελής έλλειψη ψυχολογικής καθαρότητας στον ιερέα -την οποία προδίδουν τα μάτια του- είναι μια συνέπεια της παρακμής. Αρκεί να παρατηρήσει κανείς υστερικές γυναίκες και ραχητικά παιδιά για να καταλάβει, ότι η ενστικτώδης δολιότητα, η ηδονή να λες ψέματα μόνο για να τα πεις, και η ανικανότητα να κοιτάς τους άλλους κατάματα και να περπατάς ίσια, είναι έκφραση της παρακμής. Η «πίστη» σημαίνει «δεν-θέλω-να-μάθω» τί είναι αληθινό. Ο ιερέας των δύο φύλων, είναι ψεύτης ακριβώς επειδή είναι άρρωστος· το ένστικτό του απαιτεί να μη παραχωρηθούν ποτέ στην αλήθεια

τα δικαιώματα της. «Ό,τι προκαλεί αρρώστια είναι καλό· ό,τι βγαίνει μέσα από την πληρότητα, από την αφθονία, από τη δύναμη, είναι κακό» -έτσι σκέφτεται ο πιστός. Μπορώ να καταλάβω αμέσως αν κάποιος είναι προορισμένος για θεολόγος από το αν δεν έχει άλλη εκλογή παρά να πει ψέματα. Ένα άλλο διακριτικό σημείο του θεολόγου είναι η ανικανότητα του για φιλολογία. Αυτό που εννοείται εδώ με τη λέξη φιλολογία είναι η τέχνη να διαβάζεις καλά, να μπορείς να ξεχωρίζεις τα γεγονότα, χωρίς να τα παραποιείς με ερμηνείες, χωρίς να χάνεις την προσοχή, την υπομονή και τη λεπτότητα στην προσπάθεια σου να τα κατανοήσεις... Ο τρόπος με τον οποίο ένας θεολόγος ερμηνεύει, στο Βερολίνο ή στη Ρώμη, έναν «στίχο της Αγίας Γραφής» ή ένα γεγονός -λόγου χάρη μια νίκη των στρατευμένων της πατρίδας κάτω από το φως των «Ψαλμών» του Δαβίδ- είναι πάντα τόσο θρασύς που κάνει έξω φρενών τον φιλόλογο...

Η ανάγκη για πίστη, για κάποιο είδος ανεπιφύλακτου «Ναι» ή «Όχι», είναι μια ανάγκη που γεννιέται από την αδυναμία. Ο άνθρωπος της πίστης, ο «πιστός» κάθε είδους, είναι αναγκαστικά ένας εξαρτώμενος άνθρωπος· ένας άνθρωπος που δεν μπορεί να βάλει τον εαυτό ως σκοπό, ένας άνθρωπος που δεν μπορεί καθόλου να βάλει κάποιον σκοπό από μόνος του. Ο «πιστός» δεν ανήκει στον εαυτό του, μπορεί μόνο να είναι ένα μέσο, πρέπει να χρησιμοποιείται, έχει ανάγκη να υπάρχει κάποιος που να τον χρησιμοποιεί. Το ένστικτό του αποδίδει τη μεγαλύτερη τιμή σε μια ηθική αποκήρυξης του εαυτού του· όλα τον πείθουν να ακολουθήσει αυτήν την πορεία: Η σύνεση του, η πείρα του, η κενοδοξία του. Κάθε είδος πίστης είναι μια έκφραση αυτοαποκήρυξης, αυτοαποξένωσης... Ο πιστός δεν είναι ελεύθερος να έχει επίγνωση των ερωτημάτων του «αληθούς» και του «αναληθούς»· η ακεραιότητα θα ήταν στην περίπτωση αυτή καταστροφή του. Η παθολογική εξάρτηση της οπτικής τους, μετατρέπει τους πιστούς σε φανατικούς...

Καταδικάζω τον Χριστιανισμό. Εγείρω εναντίον του Χριστιανισμού τη δριμύτερη κατηγορία που δέχτηκε ποτέ. Είναι για μένα η πιο μεγάλη διαφθορά που μπορεί να διανοηθεί το ανθρώπινο μυαλό. Ήθελε να είναι η πιο μεγάλη διαφθορά που μπορεί να φανταστεί κανείς. Η χριστιανική εκκλησία δεν άφησε τίποτε άθικτο με τη διαφθορά της· μετάτρεψε κάθε αξία σε μη αξία, κάθε αλήθεια σε ψέμα, κάθε ακεραιότητα σε ποταπότητα της ψυχής. Ας τολμήσει κανείς να μου μιλήσει για τα «ανθρωπιστικά» της αγαθά! Η εξάλειψη μιας συμφοράς ήταν αντίθετη προς τη βαθιά χρησιμοθηρία της· ζούσε από τη συμφορά, δημιουργούσε τη συμφορά για να διαιωνίσει τον εαυτό της... Το σαράκι της αμαρτίας, για παράδειγμα· αυτήν την συμφορά έδωσε πρώτα πρώτα η εκκλησία στην ανθρωπότητα! Η «ισότητα ψυχών

μπροστά στον Θεό», αυτή η ψευτιά, αυτό το πρόσχημα για το μίσος όλων των αποβρασμάτων, αυτή η εκρηκτική ύλη μιας έννοιας που κατάληξε να γίνει επανάσταση, σύγχρονη ιδέα, και η αρχή της παρακμής ολόκληρης της τάξης της κοινωνίας, είναι χριστιανικός δυναμίτης... Τα «ανθρωπιστικά» αγαθά του Χριστιανισμού! Να δημιουργείς μεσ' από την «humanitas» (την ιδιότητα να είσαι άνθρωπος) μια αυτοαντίφαση, μια τέχνη αυτοβεβήλωσης, μια θέληση για ψέματα με οποιοδήποτε τίμημα, μια αποστροφή, μια περιφρόνηση για όλα τα καλά και τίμια ένστικτα! Αυτά είναι μερικά από τα αγαθά του Χριστιανισμού! Ο παρασιτισμός, η μοναδική πρακτική της Εκκλησίας, που ρουφάει, με το ιδανικό της αναιμικότητας, της «αγιότητας», όλο το αίμα, όλη την αγάπη, όλη την ελπίδα για ζωή· το επέκεινα, ως θέληση για άρνηση κάθε πραγματικότητας· ο σταυρός, ως αναγνωριστικό σημάδι για την πιο υποχθόνια συνωμοσία που υπήρξε ποτέ εναντίον της υγείας, της ομορφιάς, ο,τιδήποτε καλοφτιαγμένου, εναντίον του θάρρους, του πνεύματος, της καλοσύνης της ψυχής, εναντίον της ίδιας της ζωής...

Θέλω να γράψω σ' όλους τους τοίχους, όπου υπάρχουν τοίχοι, αυτήν την αιώνια κατηγορία εναντίον του Χριστιανισμού· έχω γράμματα για να κάνω ακόμη και τους τυφλούς να δουν... **Ονομάζω τον Χριστιανισμό μοναδική μεγάλη μάστιγα, μοναδική μεγάλη εσωτερική διαφθορά, μοναδικό μεγάλο ένστικτο εκδίκησης, που δεν βρίσκει μέσο αρκετά δηλητηριώδες, αρκετά ύπουλο, αρκετά υποχθόνιο, αρκετά ποταπό. Τον ονομάζω μοναδικό και αθάνατο στίγμα της ανθρωπότητας...** Και ο χρόνος μετριέται από την καταραμένη μέρα από την οποία άρχισε τούτη η συμφορά -από την πρώτη μέρα του Χριστιανισμού! Γιατί να μη τον μετρούμε από την τελευταία μέρα του Χριστιανισμού; Γιατί όχι από σήμερα; Επαναξιολόγηση όλων των αξιών!

Πηγή: Αποσπάσματα από το βιβλίο «Ο Αντίχριστος» (ή «Αντιχριστιανός») του Γερμανού φιλόσοφου Φρίντριχ Νίτσε (μετάφραση Ζήσης Ζαρίκας)